УДК 378.14

Педагогічні умови неперервної дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій

Кучер Світлана Леонідівна

*ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет»,
м. Кривий Ріг, Україна*

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти
orcid.org/0000-0003-0662-9777, kucher.svit.leon@gmail.com*

Анотація. На основі аналізу досліджень та досвіду підготовки майбутнього вчителя технологій виокремлено ряд умов неперервної дизайн-підготовки, серед яких найважливіші: моніторинг та корекція рівня готовності майбутніх учителів технологій до дизайн-технологічної діяльності; технологія педагогічного сприяння організації неперервної дизайн-підготовки студентів, що ґрунтується на використанні елементів особистісно-розвиваючих та інноваційних методів навчання; формування у студентів усвідомленої саморегуляції власної навчально-професійної діяльності на основі єднання особистісної, художньої та технологічної складових. Розробка моделі системи неперервної дизайн-підготовки, в якій будуть враховані визначені педагогічні умови, є перспективним напрямом розробки проблеми.

Ключові слова: педагогічні умови; неперервна підготовка вчителя; вчитель технологій; дизайн-освіта.

Pedagogical Conditions of Continuous Design-Training of Future Technology Teachers

Svitlana Kucher

*Kryvyi Rih state pedagogical university,
Kryvyi Rih, Ukraine*

*Candidate of Pedagogic Sciences (Ph. D.), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Pedagogy and Methods of Technologies
orcid.org/0000-0003-0662-9777, kucher.svit.leon@gmail.com*

Abstract. The urgency of the scientific and pedagogical development of the pedagogical conditions of continuous students' design-training is connected with the necessity of formulating methodical features of the use of new forms and methods of teaching and control in the conditions of higher pedagogical education; systematization, streamlining and standardization of the process of independent design training of students; introduction of the principle of decentralization, democratization in the educational process management system. Based on the analysis of the research and experience of preparing the future teacher of technology, we have identified a number of conditions for continuous design training, among which the most important are the following: monitoring and correction of the level of readiness of future technology teachers to design and technological activities; technology of pedagogical assistance to the organization of continuous design training of students, based on the integration of design and

rating technologies with the use of elements of personality development and innovative teaching methods; the formation of conscious self-regulation by students of their own educational and professional activities on the basis of unity of personal, artistic and technological components.

Prospects for further exploration are the development of a model of a system of continuous design-training, which will take into account certain pedagogical conditions for the effectiveness of the organization of design training for future technology teachers in institutions of higher pedagogical education.

Key words: pedagogical conditions, continuous teacher training, technology teacher, design education.

ВСТУП

Постановка проблеми. Реформування освітніх систем у країнах Європи було пов'язане із посиленням ролі самого учня в організації і отриманні своєї освіти, активізації освітнього середовища, підвищення освітнього впливу соціального контексту, розширення впливу інформаційних технологій, зміною ролі вчителя, який вчить учнів навчатися протягом усього життя. Визначено, що загальна середня освіта готує людину до постійної самоосвіти, суспільного життя, економічної активності та професійної діяльності.

Одним із видів універсальної творчої діяльності, який доступний школярам, є дизайн. З оновленням змісту навчальних програм з трудового навчання і технологій змінилися і вимоги до професійних компетенцій вчителя технологій, адже ідеї дизайн-освіти у школі реалізує саме він. Проте умови професійної підготовки вчителя технологій до дизайн-діяльності мають істотні відмінності від підготовки дизайнера, тому важливо знайти шляхи їх зближення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми визначення та обґрунтування оптимальних педагогічних умов реалізації неперервної підготовки майбутніх вчителів широко висвітлені у психолого-педагогічних розвідках сучасних науковців та практиків. Низка наукових праць присвячена тільки окремим напрямкам, до прикладу: В. Тименко, М. Корець (педагогічні умови реалізації технологічного профільного навчання); А. Король (педагогічні умови формування готовності студентів до творчої діяльності); Н. Дзулічанська (організаційно-педагогічні умови підвищення професійної компетентності в системі неперервної природничої освіти); Н. Дерев'янка (педагогічні умови формування проектно-образного мислення майбутніх дизайнерів); А. Гедзик (дидактичні умови оптимізації початкового етапу формування графічних понять у майбутніх учителів технологій) тощо.

Серед робіт, присвячених питанням художньо-графічної підготовки майбутніх учителів в умовах педагогічного університету, не достатньо висвітлена проблема неперервної дизайн-підготовки. Усе це доводить актуальність визначення та обґрунтування педагогічних умов професійної дизайн-підготовки сучасних учителів трудового навчання та технологій.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є визначення комплексу педагогічних умов організації неперервної дизайн-підготовки учителів технологій. Серед головних завдань організації дизайн-підготовки: 1) створення педагогічних умов, що забезпечують наступність в отриманні неперервної освіти, 2) досягнення

студентами певного рівня освіченості, 3) формування комплексу компетентностей, що сприяють адаптації випускників у соціумі; 4) створюють передумови для їх постійного саморозвитку.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для формування професійних компетенцій майбутніх учителів трудового навчання та технологій на якісно високому рівні необхідно визначити, які педагогічні умови необхідно створити для забезпечення їх дизайн-підготовки. Від реалізації умов залежить отримання якісних результатів і ефективність функціонування педагогічної системи. У сучасній дидактиці умови виступають в якості сукупності факторів педагогічного процесу, які визначають успішність навчання як його результат. Визначення необхідних педагогічних умов ефективної дизайн-підготовки студентів повинно відбуватися на основі критичного аналізу та вдосконалення змісту навчання, введення в навчально-виховний процес адекватних поставленим цілям педагогічних технологій, форм і методів навчання і оцінки освітніх досягнень студентів.

Згідно структури дизайн-діяльності, як одного з видів художньо-творчої діяльності, дизайн-підготовка передбачає формування мотиваційно-ціннісного, когнітивного та процесуального компонентів дизайн-підготовки студентів. Особливу складність для організації процесу професійної підготовки вчителя технологій має визначення її пріоритетів – провідної мети навчання і професійної підготовки. Як стверджує С. Гончаренко, «до бажаного результату веде тільки такий педагогічний вплив, який правильно враховує потреби і спрямований на виховання цих потреб через різноманітні мотиви діяльності ([Гончаренко, 1997, с. 266](#)). Отже, на першочергову увагу заслуговує формування потреб і мотивів освітньої діяльності студентів, спрямованих на розвиток ключових та спеціальних компетенцій.

Активізація процесу навчання, як відомо, залежить від активності особистості, тобто здатності людини до свідомої трудової і соціальної діяльності і є мірою цілеспрямованого, планомірного перетворення нею навколишнього середовища й самої себе на основі засвоєння нею багатств матеріальної і духовної культури. Активність особистості проявляється у творчості, вольових актах, спілкуванні... психологічному налаштуванні на діяльність ([Гончаренко, 1997, с. 21](#)). За визначенням С. Гончаренка, під поняттям «потреби» слід розуміти «стан особистості, що виражає необхідність у чомусь, залежність від об'єктивних умов життєдіяльності і є рушійною силою їхньої активності» ([Гончаренко, 1997, с. 266](#)).

На різних етапах навчання у закладі вищої освіти можуть виникати мотиви різного характеру. Наприклад, на початковому етапі іноді студентською активністю керують миттєві або приховані чинники, як-то потреба скласти екзамен, бути першим у виконанні завдань тощо. На другому і третьому етапах навчання студенти напрацьовують певну базу для забезпечення всіх компонентів дизайн-діяльності, тобто знання, уміння, навички, досвід створення проектів, що дозволяє виявити на основі формування у них мотивів усвідомленого характеру, потреб у прояві компетентності та самореалізації у творчості.

Серед педагогічних умов, що сприяють формуванню готовності студентів до творчої діяльності, відзначають актуалізацію потреби пошуку стимулів, подразників і

мотивів, які виступають поштовхом для подальших дій. На думку А. Король (2013), процес формування готовності студентів до творчої діяльності потребує наступної класифікації потреб: а) пізнавальні потреби (передбачають наявність у студента стійкого потягу до оволодіння цілісною системою наукових понять, щодо законів утворення форми художнього твору, засобів його виразності, методів і прийомів накопичення досвіду); б) вищі потреби особистості (передбачають наявність умінь до самопізнання, самореалізації, створення концептуальних ідей і образів, на основі асоціювання); в) універсальні потреби, які дозволяють співвідносити інтелектуальні та емоційні компоненти і паралельно порушувати стандарти мислення, відстоювати особистісний авторитет у творчій діяльності.

Забезпечення змістового компоненту дизайн-підготовки вчителів технологій пов'язане зі змістом програм трудового навчання і технологічного профілю в школі. Оскільки метою дизайн-підготовки стають саме дизайнерські компетенції, а не набір знань і умінь, то її зміст в загальному плані являтиме собою єдність теоретичних знань і практично спрямованих проєктів.

Вчитель технологій має кваліфікацію, що дозволяє йому викладати у профільній школі. Але кваліфікація і компетентність мають істотну відмінність: кваліфікація підтверджується дипломом про завершення вищої освіти, а компетентність формується в досвіді професійної діяльності. Вихідною умовою формування компетентності майбутнього педагога для реалізації профільного навчання в середній загальноосвітній школі, як стверджує Н. Скачкова (2010), є його поглиблена підготовка з профілюючих спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін. Тобто сам учитель повинен мати знання теоретичних основ модулів, що становлять основу профільного навчання з технологій, оволодіти технологією і методикою проєктування, зокрема в галузі дизайну, тобто працювати над рівнем власної дизайнерської компетентності.

Організаційно-педагогічні умови розвитку дизайнерської компетентності для фахівців В. Щукіна (2010) охарактеризувала як: застосування комплексу міждисциплінарних професійно-орієнтованих задач; стимулювання проєктного мислення студентів; активізації творчої діяльності студентів.

У процесі предметного дизайн-проєктування, як відзначає А. Гедзик (2012), варто звернути увагу на оволодіння графічною діяльністю, що потребує формування знань і навичок просторових і кількісних співвідношень, знання законів геометрії, умінь свідомо користуватися ними на практиці. Як засвідчують результати спостережень, у процесі оволодіння вимірною, графічною, зображувальною діяльністю студенти I курсу зустрічаються з цілим рядом труднощів у співвідношенні просторових і кількісних понять. Звернувшись до вітчизняного та зарубіжного досвіду дизайн-освіти, Н. Дерев'янка (2010) виділила педагогічні умови, що забезпечують ефективність формування проєктно-образного мислення майбутніх дизайнерів. З-поміж названих умов особливо актуальними для організації дизайн-підготовки вчителя технологій ми вважаємо такі: активізація мотиваційних структур, розвиток професійних умінь з трансформації образу та проєктування; активізація механізмів проєктно-образного мислення; впровадження групових проєктувальних методів; створення креативного освітнього простору (Дерев'янка, 2010, с. 16-17).

Серед умов розвитку професійної компетентності, виділених Н. Двудічанською (2011), ми вважаємо важливими і актуальними: визначення змісту освіти, що

відноситься до варіативної складової; підвищення рівня мотивації студентів до майбутньої професійної діяльності: усвідомлення особистісного сенсу одержуваного освіти, формування стійкої мотивації до постійного самовдосконалення через реалізацію розширених, особливо додаткових професійних компетенцій; наукове та навчально-методичне забезпечення освітньої програми; моделювання майбутньої професійної діяльності випускників, яка передбачає, що зміст професійної підготовки повинен вдосконалюватися і адаптуватися із врахуванням інновацій в техніці, технології, організації праці тощо; формування у студентів загальних компетенцій, освоєння ними тих соціальних навичок і практичних умінь, які забезпечують психологічну стійкість, формування навичок планування та розвитку кар'єри, активність в пошуку місця роботи, готовність до конкурентної боротьби за робоче місце.

Таким чином, на основі теоретичного опрацювання проблеми було отримано орієнтовний перелік педагогічних умов неперервної дизайн-підготовки студентів, який підлягав експериментальній перевірці, зокрема:

- врахування змісту шкільних програм з трудового навчання та технологій у підготовці вчителів;
- зміст вищої освіти, що забезпечує поетапне формування професійної компетентності у сфері дизайну;
- стійка мотивація до здійснення дизайн-діяльності у процесі навчання;
- прояв активності особистості через творчість, вольові акти, спілкування
- організація освітнього середовища, що налаштовує на творчу, продуктивну діяльність;
- використання міжпредметних зв'язків у змісті теоретичної і практичної підготовки;
- використання методів дизайн-мислення при виконанні проектів;
- вивчення історії та теорії дизайну
- створення освітнього середовища, наближеного до професійної діяльності дизайнера;
- актуалізація саморозвитку вчителя шляхом участі у конкурсах, виставках, творчих вечорах тощо;
- підвищення рівня технологічної підготовки вчителів технологій у зв'язку з новітніми способами художньої обробки матеріалів;
- вивчення у процесі дизайн-підготовки національних особливостей декоративного мистецтва України та досягнень сучасного дизайну;
- структурно-змістове педагогічне забезпечення неперервної дизайн-підготовки у відповідності до року навчання в університеті;
- взаємодія в освітньому процесі на демократичних засадах;
- забезпечення наступності між різними ступенями неперервної освіти;
- створення творчої атмосфери на заняттях та в позааудиторній роботі;
- залучення студентів до творчих та інтелектуальних конкурсів позанавчальний час;
- створення різнорівневих програм, підвищення їх практичної спрямованості;
- оцінювання освітніх результатів навчання на основі компетентнісної парадигми;

- моніторинг та корекція рівня готовності майбутніх учителів технологій до дизайн-технологічної діяльності;
- інтеграція проектної і рейтингової технологій при використанні інноваційних методів навчання;
- формування у студентів усвідомленої саморегуляції власної навчально-професійної діяльності на основі єднання особистісної, художньої та технологічної складових.

З метою виявлення комплексу педагогічних умов успішної дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій було проведено експертне опитування серед 46 викладачів і вчителів трудового навчання та технологій. В опитуванні було запропоновано 25 педагогічних умов, які виділили в результаті вивчення педагогічної або навчально-методичної літератури. Експертам було запропоновано визначити найбільш важливі педагогічні умови за п'ятибальною шкалою. Такий вибір забезпечив достатню вірогідність отриманих результатів і дав можливість визначити саме ті організаційно-педагогічні умови, що мають бути реалізовані в процесі реалізації дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій протягом навчання їх в університеті.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Експертним опитуванням викладачів вузів та вчителів-практиків виявлено недостатню підготовленість вчителів до здійснення дизайнерської освіти у профільних класах, до художньо-творчої діяльності та самоудосконалення. Згідно експертних оцінок, було з'ясовано, що найважливішими умовами здійснення ефективної дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій прийнято вважати: формування мотивації до здійснення дизайн-діяльності у процесі навчання; створення творчої атмосфери на заняттях та в позааудиторній роботі; врахування змісту шкільних програм з трудового навчання та технологій у підготовці вчителів; створення освітнього середовища, наближеного до професійної діяльності дизайнера; використання міжпредметних зв'язків у змісті теоретичної і практичної підготовки; структурно-змістове педагогічне забезпечення неперервної дизайн-підготовки у відповідності до року навчання в університеті; моніторинг та корекція рівня готовності майбутніх учителів технологій до дизайн-технологічної діяльності та ін.

Як свідчать спостереження, майбутні вчителі технологій під час навчання у закладах вищої освіти на першому курсі не проявляють у достатній мірі ані умінь самостійного пошуку нової інформації, ані творчого підходу до вирішення завдань. Ми пов'язуємо це із недостатньою увагою до дизайн-підготовки на уроках технології у школі та відсутністю системи наступності «школа-університет» у цій галузі. Саме неперервна креативна освіта, метою якої є формування високодуховної, фізично здорової, творчої особистості у процесі проходження нею усіх рівнів освіти має стати основою підготовки фахівця.

Спостереження та аналіз результатів анкетування студентів дали можливість виділити чинники, що сприяють формуванню їх позитивної мотивації до пізнавальної діяльності взагалі та дизайн-технологічної діяльності зокрема. Отже, чинники формування мотиваційного компоненту дизайн-діяльності, на нашу думку, можна розділити на: зовнішні (соціальна значущість проекту – замовлення, конкурс, показ

моделей, виставки) та внутрішні (потреба у самовираженні, прагнення до створення прекрасного, неповторного). Усвідомлення найближчих та кінцевих цілей навчання; усвідомлення теоретичної і практичної значущості знань; емоційність навчального матеріалу; перспективність навчальних цілей; професійна спрямованість навчальної діяльності; постановка завдань, що містять проблему; створення ситуацій, наближених до професійної практики, із застосуванням кооперації, за участю викладача як наставника, інструктора з дизайн-діяльності дає можливість підняти мотивацію студентів на вищий рівень професійної самосвідомості.

У зв'язку зі збільшенням частки самостійного академічного навантаження змінюється і підхід до здійснення і контролю самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів у дизайн-підготовці є невід'ємною частиною навчально-виховного процесу, але не обмежується такими видами позааудиторної роботи як конспектування першоджерел, виконання рефератів, графічних робіт тощо.

Проблема організації самостійної роботи у вітчизняній освіті має певне суспільно-історичне пояснення, адже протягом десятиріч утворювався стереотип мислення і поведінки людей - «позиція зовнішнього контролю», «недостатньо суб'єктна позиція», «виконавська позиція» тощо. Це призвело до того, що багато фахівців по завершенню закладу вищої освіти не в змозі були у повній мірі реалізувати себе, приймати відповідальні рішення у сфері професійного самовизначення, виступати суб'єктом свого професійного розвитку.

Проте науковці вбачають можливість розв'язати проблему неперервної професійної освіти за умов активності суб'єктів освіти в її науковому осмисленні та розробці авторських систем і технологій педагогічного сприяння становленню студента як суб'єкта неперервної освіти, які б, з одного боку, акумулювали весь існуючий досвід у цій галузі, а з іншого – відображали б специфіку закладу, освітнього напрямку, середовища.

Особистісно-орієнтована парадигма як домінуючий напрямок модернізації вищої професійної освіти означає відмову від нормативної траєкторії традиційної системи. А. Новіков вважає, що за нових соціально-економічних умов розвиток освіти передбачає підхід, «у відповідності до якого центральною фігурою повинен стати студент, школяр, слухач...у всьому багатстві та багатогранності його особистих інтересів, потреб та прагнень» (Новіков, 2006, с. 25). За такого підходу освіта не є способом передавання знань, умінь та навичок, а інтерпретується як засіб особистісного розвитку. Саме тому до організації професійної освіти пред'являють особливі вимоги і розглядають її як неперервний процес особистісного розвитку. При особистісно-орієнтованому підході обидві сторони управлінського процесу обговорюють та приймають рішення, сприяють реалізації особистісних та колективних рішень, в результаті чого всі учасники управлінської діяльності отримують задоволеність власною діяльністю. Він передбачає демократичний, діловий стиль керівництва з максимальним делегуванням управлінських повноважень безпосереднім виконавцям.

На сучасному етапі розвитку освіти в контексті особистісно-орієнтованої парадигми основним напрямом управлінської діяльності Л. Горюнова (1999) визначає перехід від маніпулятивного управління до педагогічного менеджменту за етапами: «керівництво – спрямування – підтримка – супровід». Усвідомлена саморегуляція

діяльності студента характеризується постановкою професійно-значущих цілей, пов'язаних із професійним самовизначенням і самореалізацією; плануванням і програмуванням їх досягнення; умінням оцінювати результати і коригувати свою активність для досягнення суб'єктно-прийнятних результатів.

На основі теоретичних розробок Т. Піщуліної (2012) нами була визначена модель студента як суб'єкта неперервної дизайн-підготовки, яка включає мотиваційно-оцінний, когнітивний, рефлексивний та діяльнісно-творчий компоненти. Така структура дизайн-підготовки орієнтує освітній процес у вищій школі на поетапне формування і розвиток вказаних компонентів та їх інтеграцію; обґрунтовує систему критеріально-рівневої оцінки формування професійної компетентності вчителя технологій у сфері дизайну.

Спираючись на результати наукових розвідок та за підсумками експертних оцінок викладачів університетів і вчителів-практиків технологічного напрямку нами визначено умови, які зведено у три основні групи: організаційні, психолого-педагогічні та методичні.

До організаційних умов ми відносимо такі: удосконалення науково-дослідної роботи студентів; організація і участь студентів у творчих конкурсах; організація тренінгів креативності; розробка інтегрованих різнорівневих курсів; збільшення частки самостійної роботи студентів.

До другої групи увійшли психолого-педагогічні умови, що сприяють формуванню у студентів: готовності реалізовувати художньо-творчі здібності (просторову уяву, просторове узагальнення, креативність, творче мислення) в майбутній професійній діяльності; мотиваційно-оцінного відношення до майбутньої професійної діяльності; активної життєвої позиції; професійно значущих особистісних якостей. Вирішення поставлених завдань можливе при забезпеченні комфортного навчального середовища, створенні ситуації успіху, що сприятиме розвитку особистих професійно-важливих якостей.

Майбутній вчитель технології повинен проявляти певні особистісні якості: естетичний смак, проектне мислення, креативність, самостійність, а також прагнути залучення до навчально-професійної дизайнерсько-технологічної діяльності. У процесі формування дизайн-технологічної компетентності необхідним є стимулювання проектного мислення та використання міжпредметних комплексних завдань у проектній діяльності. Формування технологічної компетентності на основі підходів дизайн-освіти дозволяє здійснити інтеграцію мистецтва і техніки, формує уявлення про гармонійне навколишнє середовище; формує уявлення про екологічні та духовно-естетичні засади життя; передбачає освоєння традицій, органічно поєднуючи інтелектуальний та емоційний компоненти, дозволяє помітно інтенсифікувати навчання і сприяє гармонійному розвитку особистості.

Третя група – методичних умов – представлена системою традиційних та інноваційних технологій, що виражаються в практичній реалізації сучасних принципів організації освітнього процесу у вищій школі. Необхідною є розробка навчально-методичного комплексу до дисциплін художньо-профільного циклу, що дасть можливість вибудувати послідовну і повну систему компетентностей з галузі дизайну у майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

В цілому задля забезпечення становлення готовності вчителя технологій до дизайн-технологічної діяльності важливо приділяти увагу:

- інтеграційному перетворенню змісту спеціальних дизайн-спрямованих та фахових дисциплін підготовки майбутнього вчителя технологій із наближенням до рівня сучасних дизайнерських технологій;

- формуванню у студентів позитивної мотивації навчання, спрямованої на досягнення успіху, стимулювання прагнення до саморозвитку і самовдосконалення, заохочення самоосвіти;

- активізації навчально-пізнавальної діяльності відповідно до форм навчальної діяльності та індивідуальних особливостей студентів. Її впровадження у навчальний процес передбачає застосування інноваційних форм і методів (проблемного підходу, інтерактивних методик проведення лекцій, лабораторних та практичних занять, виконання професійно орієнтованих завдань та проектів, складання портфоліо тощо) у поєднанні з традиційними;

- забезпеченню системного науково-методичного супроводу навчального процесу із урахуванням освітніх інновацій і тенденцій сучасного освітнього простору;

- здійсненню прогнозування подальших напрямів розвитку дизайн-підготовки майбутнього вчителя технологій як синергетичної структури.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Актуальність науково-педагогічної розробки педагогічних умов неперервної дизайн-підготовки студентів пов'язана із необхідністю формулювання методичних особливостей використання нових форм та методів навчання і контролю в умовах вищої педагогічної освіти; систематизації, упорядкування та нормування процесу самостійної дизайн-підготовки студентів; впровадження принципу децентралізації, демократизації в системі управління навчальним процесом. На основі аналізу досліджень та досвіду підготовки майбутнього вчителя технологій нами виокремлено ряд умов неперервної дизайн-підготовки, серед яких найважливішими є наступні: моніторинг та корекція рівня готовності майбутніх учителів технологій до дизайн-технологічної діяльності; технологія педагогічного сприяння організації неперервної дизайн-підготовки студентів, що ґрунтується на інтеграції проектної і рейтингової технологій при використанні елементів особистісно-розвиваючих та інноваційних методів навчання; формування у студентів усвідомленої саморегуляції власної навчально-професійної діяльності на основі єднання особистісної, художньої та технологічної складових.

Перспективами подальших розвідок є розроблення моделі системи неперервної дизайн-підготовки, в якій будуть враховані визначені педагогічні умови ефективності організації дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій у закладах вищої педагогічної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Гедзык, А. (2012). Дидактичні умови оптимізації початкового етапу формування графічних понять у майбутніх учителів технологій. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 6 (1), 25–31.
- Гончаренко, С. (1997). *Український педагогічний словник*. Київ: Либідь.
- Горюнова, Л. (1999). *Овладение знаниями и умениями педагогического менеджмента как фактор повышения качества профессиональной подготовки учителя*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Ростовский государственный педагогический университет, Ростов-на-Дону.
- Двуличанская, Н. (2011). Организационно-педагогические условия повышения профессиональной компетентности обучающихся в системе непрерывного естественнонаучного образования. *Наука и образование*, (3). Взято с <https://elibrary.ru/item.asp?id=15633734&>.
- Дерев'янка, Н. (2010). *Педагогічні умови формування проектно-образного мислення майбутніх дизайнерів у вищому навчальному закладі*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Класичний приватний університет, Запоріжжя.
- Король, А. (2013). Педагогические условия формирования готовности студентов к творческой деятельности. *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития*, (2), 100–101. Взято с <https://cyberleninka.ru/article/n/pedagogicheskie-usloviya-formirovaniya-gotovnosti-studentov-k-tvorcheskoy-deyatelnosti>.
- Новиков, А. (2006). *Методология образования*. Москва: Эгвес.
- Пищулина, Т. (2012). *Становление студента вуза как субъекта непрерывного профессионального образования*. (Автореф. дис. докт. пед. наук). Челябинский государственный университет, Челябинск.
- Скачкова, Н. (2010). Дизайн как содержательная основа для формирования технологической компетентности. *Вестник ТГПУ*, 12 (102), 46–51.
- Щукина, В. (2010). *Развитие дизайнерской компетентности будущих педагогов профессионального обучения (дизайн)*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Челябинский государственный педагогический университет, Челябинск.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- Hedzyk, A. (2012). Didactic conditions for the optimization of the initial stage of the formation of graphic concepts in future technology teachers. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*, 6 (1), 25–31. (in Ukrainian)
- Honcharenko, S. (1997). *Ukrainian pedagogical dictionary*. Kyiv: Lybid.
- Goryunova, L. (1999). *Mastering the knowledge and skills of pedagogical management as a factor in improving the quality of teacher's professional training*. (Author's abstract of Candidate of Pedagogic Sciences Thesis). Rostov State Pedagogical University, Rostov-on-Don. (in Russian)
- Dvulichanskaya, N. (2011). Organizational-pedagogical conditions for improving the professional competence of students in the system of continuous natural science education. *Nauka i obrazovanie*, (3). Retrieved from <https://elibrary.ru/item.asp?id=15633734&>. (in Russian)
- Derevianko, N. (2010). *Pedagogical conditions of forming design-imaginative thinking of future designers in higher educational institutions*. author's abstract. (Author's abstract of Candidate of Pedagogic Sciences Thesis). Classical private university, Zaporizhzhia. (in Ukrainian)

- Korol', A. (2013). Pedagogical conditions of forming readiness of students for creative activity. *Obrazovanie cherez vsyu zhizn': nepreryvnoe obrazovanie v interesah ustojchivogo razvitiya*, (2), 100-101. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/pedagogicheskie-usloviya-formirovaniya-gotovnosti-studentov-k-tvorcheskoy-deyatelnosti>. (in Russian)
- Novikov, A. (2006). *Methodology of education*. Moscow: Egves. (in Russian)
- Pishchulina, T. (2012). *Formation of a university student as a subject of continuous professional education: author's abstract*. (Author's abstract of Doctor of Pedagogic Sciences Thesis). Chelyabinsk State University, Chelyabinsk. (in Russian)
- Skachkova, N. (2010). Design as a substantial basis for the development of technological competence. *Vestnik TGPU*, 12 (102), 46-51. (in Russian)
- Shchukina, V. (2010). *Development of design competence of future teachers of professional training (design)*. (Author's abstract of Candidate of Pedagogic Sciences Thesis). Chelyabinsk State Pedagogical University, Chelyabinsk. (in Russian)

Матеріал надійшов до редакції 10.02.2018